Prima instanță: Judecătoria Chișinău (sediul Centru), judecător Russu Natalia

Dosarul nr. 2ac-282/24
(2-22070497-02-2ac-18042024)

D E C I Z I E

25 februarie 2025 mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios administrativ
al Curții de Apel Centru

Instanța compusă din:
Președintele completului Ruxanda Pulbere
Judecători Ala Malîi și Roman Pascari

Grefier Daniela Cucerenco

Examinând în ședința de judecată publică cererea de apel declarată de reprezentantul Î.C.S. ”TREVCONS GRUP” S.R.L., lichidatorul Balan Vladimir,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Î.C.S. ”TREVCONS GRUP” S.R.L. în procedura falimentului împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale și ”NEX INVEST BUSINESS” S.R.L., intervenient accesoriu Serviciul Fiscal de Stat, cu privire la declararea nulității contractului de cesiune a creanței nr. 860-07/21 din 1 iulie 2021, iar în cazul constatării lipsei temeiurilor de nulitate, constatarea ineficienței contractului,

împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 15 ianuarie 2024, prin care s-a respins cererea de chemare în judecată înaintată de Î.C.S. ”TREVCONS GRUP” S.R.L. în procedura falimentului împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale și ”NEX INVEST BUSINESS” S.R.L., intervenient accesoriu Serviciul Fiscal de Stat cu privire la declararea nulității contractului de cesiune a creanței nr. 860-07/21 din 1 iulie 2021, iar în cazul constatării lipsei temeiurilor de nulitate, constatarea ineficienței contractului,-

a c o n s t a t a t:

Circumstanțele cauzei:

1. Î.C.S. ”TREVCONS GRUP” S.R.L. în procedura falimentului a înaintat în instanță cerere de chemare în judecată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale și ”NEX INVEST BUSINESS” S.R.L., intervenient accesoriu Serviciul Fiscal de Stat, cu privire la declararea nulității contractului de cesiune a creanței nr. 860-07/21 din 1 iulie 2021, iar în cazul constatării lipsei temeiurilor de nulitate, constatarea ineficienței contractului.
2. În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 21 decembrie 2018 a fost intentat procesul de insolvabilitate față de Î.C.S. ”TREVCONS GRUP” S.R.L., iar prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Central din

7 mai 2019 s-a dispus intentarea procedurii de faliment față de debitor, cu desemnarea în calitate de lichidator a administratorului autorizat Balan Vladimir.

3. În cadrul procesului de insolvabilitate al Î.C.S. ”TREVCONS GRUP” S.R.L. a fost validată creanța Casei Naționale de Asigurări Sociale ce constă din cote de asigurări sociale, datorate de reclamant la bugetul asigurărilor sociale în mărime de 54 209,57 lei, precum și penalități de întârziere în mărime de 7 462,36 lei.
4. La 27 septembrie 2021, iar ulterior la 4 octombrie 2021 și 18 februarie 22, lichidatorul Î.C.S. ”TREVCONS GRUP” S.R.L. a recepționat cererile ”NEX INVEST BUSINESS” S.R.L. privind efectuarea modificărilor în tabelul definitiv de creanțe a debitorului Î.C.S. ”TREVCONS GRUP” S.R.L., și anume înscrierea creditorului cesionar ”NEX INVEST BUSINESS” S.R.L. în locul creditorului cedent Casa Națională de Asigurări Sociale la creanțe chirografare de rangul III -54209,57 lei, creanțe chirografare de rangul VI-7462,36 lei, în temeiul Contractului de cesiune a creanței nr. 860-07/21 din 1 iulie 2021, încheiat între cedentul Casa Națională de Asigurări Sociale și cesionarul ”NEX INVEST BUSINESS” S.R.L., prin care cedentul a cedat, iar cesionarul a primit dreptul dc a cere de la debitorul Î.C.S. ”TREVCONS GRUP” S.R.L. creanța validată în cadrul procedurii de insolvabilitate intentată și inclusă în tabelul definitiv de creanțe, în mărime de 61 671,93 lei.
5. În continuare, a indicat că ”NEX INVEST BUSINESS” S.R.L. nu s-a încadrat în termenul legal de 5 zile pentru solicitarea documentului subrogării, ori, după cum rezultă din cererile depuse și probele anexate la ea, Cesionarul pretinde că a încheiat contractul de cesiune a creanței nr. 860-07/21 încă la 1 iulie 2021, iar cererea privind efectuarea modificărilor în tabelul definitiv de creanțe a debitorului Î.C.S. ”TREVCONS GRUP” S.R.L. a fost depusă în adresa lichidatorului doar la 27 septembrie 2021, adică peste 3 luni de la încheierea contractului.
6. Astfel, a susținut că conform art. 409 alin. (1) (5), (6) Cod civil, contractul de cesiune a creanței nr. 860-07/21 din 1 iulie 2021 și-a pierdut efectele juridice și este ineficient.
7. A indicat că contractul de cesiune este un contract tripartit, încheiat între trei părți, și anume: Cedent - Casa națională de Asigurări Sociale, Cesionar - ”NEX INVEST BUSINESS” S.R.L. și debitorul - ”TREVCONS GRUP” S.R.L. Potrivit pct. 3.3. din contract, acesta intră în vigoare la data semnării lui de către părți. Conform pct. 4.1., din data intrării în vigoare a prezentului contract Cesionarul obține toate drepturile și obligațiile Cedentului care decurg din tabelul definitiv consolidat față de debitorul ”TREVCONS GRUP” S.R.L. în proces de insolvabilitate. Potrivit pct. 6.2., prezentul contract intră în vigoare din momentul semnării lui de către toate părțile și este valabil până la îndeplinirea în întregime a obligațiilor de către părți.
8. Astfel, rezultă că contractul din 1 iulie 2021 nu este semnat de către toate părțile stipulate în el, iar potrivit condițiilor pct. 3.3. și 6.2. din contract, în lipsa semnăturii debitorului ”TREVCONS GRUP” S.R.L., acesta încă nu a intrat în vigoare și nu poate produce efecte juridice, fiind ineficient.
9. A mai indicat că din conținutul contractului din 1 iulie 2021 nu rezultă care este scopul încheierii acestuia între ”NEX INVEST BUSINESS” S.R.L. și Casa Națională de Asigurări Sociale, or, ca efect al cesiunii are loc doar schimbarea creditorului, prin achitarea de către cesionar către cedent a creanței pretinse ulterior înapoi de la Debitor. Ținând cont de aflarea debitorului în incapacitatea de plată și imposibilitatea achitării

datoriilor față de creditori, este absolut nejustificată încheierea contractului de cesiune a creanței deținute împotriva debitorului, cu achitarea integrală a acesteia la momentul cesiunii și pretinderea ulterioară într-un termen nedeterminat a recuperării aceleași creanțe.

10. Conform art. 1 din Legea privind sistemul public de asigurări sociale, în sensul prezentei legi, următoarele noțiuni semnifică: plătitorul contribuțiilor la bugetul asigurărilor sociale de stat- persoană care, conform legislației privind sistemul public de asigurări sociale de stat, este obligată să calculeze și să achite la bugetul asigurărilor sociale de stat contribuții de asigurări sociale, majorări de întârziere și amenzi; Conform art. 11 al aceleiași legi, Veniturile bugetului asigurărilor sociale de stat provin din contribuții de asigurări sociale, transferuri din bugetul de stat și din alte venituri prevăzute de lege. Conform art. 35 (1) din legea nominalizată, colectarea contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii, controlul corectitudinii calculării și virării lor în termen la bugetul asigurărilor sociale de stat se efectuează de către Serviciului Fiscal de Stat în conformitate cu drepturile atribuite acestuia și în modul stabilit de legislația fiscală. Sumele datorate sub orice formă Casei Naționale se vor urmări, ca și veniturile statului, prin Serviciului Fiscal de Stat și prin intermediul judecătoriilor. Conform art. 358 (1) Cod civil, nimeni nu poate transmite sau constitui mai multe drepturi decât are el însuși. Dacă, nici la data încheierii actului juridic de dispoziție și nici la data când trebuie să se transmită sau să se constituie dreptul de care se dispune prin act, transmițătorul nu este titularul acelui drept și nici nu are împuterniciri de a dispune, actul juridic este valabil, dar nu produce efectul juridic de transmitere sau, după caz, de constituire a dreptului în folosul dobânditorului decât în condițiile alin. (3) și (4). Cu toate acestea, reieșind din prevederile Legii privind sistemul public de asigurări sociale, cotele de asigurări sociale sânt niște plăți obligatorii și personale ale plătitorului de contribuții, iar achitarea lor se efectuează direct în bugetul asigurărilor sociale, fără a fi posibilă achitarea lor prin intermediari sau fără ca astfel de plăți, obligații, creanțe să poată fi cesionate către terțe persoane. În acest sens legea enunțată stabilește imperativ cine este plătitorul cotelor de asigurări sociale și unde urmează a fi achitate aceste plăți. Dezafectarea sau schimbarea modalității de achitare a cotelor de asigurări sociale poate avea loc doar prin lege și nu în temeiul unui contract de cesiune a creanței. Mai mult ca atât, după cum rezultă din prevederile legale enunțate, dreptul de a urmări plățile la bugetul asigurărilor sociale sau de a asigura încasarea cotelor de asigurări sociale îi revine Serviciului Fiscal de Stat, dar nu Casei Naționale de Asigurări Sociale, după cum s-a procedat în cazul ”TREVCONS GRUP” S.R.L..
11. Conform art. 823 Cod civil (1) ”O creanță transmisibilă și sesizabilă poate fi cesionată de titular (cedent) unui terț (cesionar) în baza unui contract. Din momentul încheierii unui astfel dc contract, cedentul este substituit de cesionar în drepturile ce decurg din creanță, dacă din contractul de cesiune nu rezultă un moment ulterior. Sânt incesibile, sub sancțiunea nulității absolute, creanțele privitoare la încasarea pensiei alimentare și la repararea prejudiciului cauzat vieții și sănătății persoanei, precum și la alte drepturi legate de persoana creditorului. Creanța este incesibilă, sub sancțiunea nulității absolute, dacă, în virtutea naturii prestației sau relației între debitor și creditor, debitorul nu poate fi ținut în mod rezonabil să o satisfacă decât în folosul acestui creditor. Această regulă nu se aplică dacă debitorul și-a dat consimțământul la cesiune.”

12. Conform art. 824 Cod civil ”Cesiunea de creanță trebuie să fie încheiată în forma cerută pentru actul juridic în al cărui temei s-a născut creanța cesionată.” Reieșind din prevederile legale sus citate, precum și din natura creanței pretinsă ca fiind cesionată, creanțele bugetului asigurărilor sociale administrate sub aspectul evidenței și cheltuielilor de către Casa Națională de Asigurări Sociale au ca temei de apariție Legea privind sistemul public de asigurări sociale și Legile anuale ale bugetului asigurărilor sociale. Reieșind din normele imperative indicate supra, plățile la bugetul asigurărilor sociale sunt personale și legate nemijlocit de persoana plătitorului și de persoana creditorului. Drept urmare, aceste plăți sunt incesibile, iar contractul de cesiune a creanței nr. 860-07/21 din 1 iulie 2021 este lovit de nulitate absolută.
13. Prin prisma art. 3 din Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar fiscale, a evidențiat că Casa Națională de Asigurări Sociale nu este titularul creanței sub formă de plăți la bugetul asigurărilor sociale este un administrator al veniturilor la bugetul asigurărilor sociale, care acționează în strictă conformitate și în limita împuternicirilor acordate prin lege. Astfel, Casa Națională de Asigurări Sociale nu este deținătorul creanței și nu este împuternicită prin lege de a cesiona creanțele bugetului asigurărilor sociale către terțe persoane, după cum nici de a negocia condițiile cesiunii date s-au de a-și asuma riscurile și consecințele cesiunii.
14. Reieșind din prevederile art. 824 Cod civil, cesiunea creanțelor deținute de bugetul asigurărilor sociale poate avea loc doar în baza legii, dar nu a unui contract bilateral între Casa Națională de Asigurări Sociale și orice altă persoană juridică, or temei de apariție a creanței față de bugetul asigurărilor sociale este legea, dar nu un contract de livrare de mărfuri și/sau servicii.
15. A considerat că contractul de cesiune a creanței din 1 iulie 2021 este lovit de nulitate absolută, având ca obiect o creanță incesibilă și fiind încheiată de o persoană ce nu este împuternicită de a încheia un astfel de contract sau care nu este deținător al creanței pretinsă a fi cesionată și, prin prisma art. art. 327 alin. (1), art. 328 alin. (1), art. 331 alin. (1) și art. 334 alin. (1) din Codul civil, rezultă cu certitudine că este încheiat contrar normelor imperative prevăzute de lege și contravin și ordinii publice bunurilor moravuri.
16. Astfel, pentru atingerea scopului legii privind protejarea finanțelor publice și asigurarea exercitării de către autoritățile publice a atribuțiilor sale în limita competențelor atribuite de lege, precum și pentru asigurarea executării personale la bugetul asigurărilor sociale a plăților prevăzute de lege de către Î.C.S. ”TREVCONS GRUP” S.R.L., se impune declararea nulității Contractului de cesiune din 7 iulie 2021.
17. Prin referința înaintată, ”NEX INVEST BUSINESS” S.R.L. a invocat următoarele obiecții împotriva acțiunii. Reclamanta incorect înțelege sensul noțiunii/instituției ”actul juridic ineficient”. A subliniat că este absolut clar că termenul de 5 zile la care face referire reclamanta și care chipurile nu a fost respectat nu este un termen de decădere a drepturilor civile, legate de contractul de cesiune, ci un termen de procedură civilă în limitele căruia cesionarul solicită obținerea unui statut (subrogarea în drepturi) în cadrul procedurii de insolvabilitate. Adică, cesionarul, în baza unui contract de cesiune, care deja a produs efecte juridice, solicită subrogarea cedentului în calitate de creditor ca și participant al procedurii de insolvabilitate și înaintează cererea în acest sens în timp de 5 zile de la cesiune. Acest termen nu are nicio legătura cu valabilitate contractului de cesiune, ci este un termen de procedură civilă în limitele căruia participantul nou

(cesionar în baza contractului de cesiune, care deja și-a produs efecte) solicită subrogarea creditorului (participantului vechi) al procesului de insolvabilitate în drepturile aferente procesului de insolvabilitate si în calitate de participant al procesului de insolvabilitate.

18. A menționat în acest sens că verificarea în ultima instanță a corectitudinii subrogării creditorului în cadrul procesului de insolvabilitate și respectarea tuturor termenelor de procedură ține de competența instanței de insolvabilitate și, în speță, prin încheierea din 26 iulie 2022 și încheierea din 17 ianuarie 2023 s-a constatat lipsa temeiurilor care ar justifica neadmiterea cesionarului în proces de insolvabilitate în calitate de creditor.
19. Referitor la argumentul că cesiunea creanțelor a avut loc în lipsa acordului lichidatorului ”TREVCONS-GRUP” S.R.L, a menționat că un astfel de acord nu este necesar reieșind din prevederile art. 826 Cod civil. Mai mult, lipsa consimțimântul debitorului nu duce la ineficiența contractului de cesiune, or creanța poate fi transmisă fără consimțimântul debitorului, iar orice clauză care limitează cesiunea creanței nu afectează cesibilitatea acesteia. Reclamanta nici într-un fel nu a probat existența circumstanțelor prevăzute de art. 1089 Cod civil la încheierea contractului litigant, iar toate afirmațiile în acest sens poartă un caracter declarativ. Mai mult ca atât, prețul contractului de cesiune a fost achitat integral, fapt care combate orice argument al reclamantei referitor la ineficiența/simulația contractului.
20. Argumentul precum că contractul încheiat nu este convenabil constituie doar opinia personală a reclamantului și nicicum nu duce la invalabilitatea contractului încheiat, or potrivit alin.2, art. 993 Cod civil părțile contractante pot încheia în mod liber, în limitele dispozițiilor legale imperative, contracte și pot stabili conținutul lor, iar contractul nr. 860-07/21 din 1 iulie 2021 a fost încheiat în limitele dispozițiilor legale imperative și reclamanta nu a probat contrariul.
21. Anume Casa Națională de Asigurări Sociale și nu oricare alt organ al statului este deținător al creanțelor față de bugetul asigurărilor sociale, concluzie care rezultă în mod inechivoc din prevederile Legii nr. 489 privind sistemul public de asigurări sociale, care este o lege specială în raport cu Codul Fiscal. Reieșind din prevederile art. 1 și art. 2 din Legea insolvabilității procedura de insolvabilitate este o procedură colectivă pentru satisfacerea creanțelor creditorilor în care creditorii recunoscuți și validați participă împreună la urmărirea și la recuperarea creanțelor lor, în modalitățile prevăzute de prezenta lege (Legea insolvabilității). Conform art. 76 din Legea insolvabilității înaintarea creanțelor de către creditori are loc în strictă conformitate cu reglementările privind procedura de insolvabilitate. Potrivit alin.2, art. 81 din Legea insolvabilității ’’Pentru creditorii chirografari este interzisă executarea silită în mod individual a masei debitoare pe întregul proces de insolvabilitate.” Totodată, conform alin.3, art. 53 din Legea insolvabilității îndreptățit să participe la procedurile de insolvabilitate este acel creditor care a formulat și căruia i s-a validat, total sau parțial, o cerere de înaintare a creanței prin includere în tabelul definitiv al creanțelor și care are dreptul de a participa la distribuțiile de fonduri rezultate din restructurarea debitorului sau din lichidarea masei debitoare. Din aceste reglementări rezultă cu certitudine, că creanța deținută față de debitorul insolvabil, ca să corespundă cerințelor alin. l, art. 823 Cod civil, și anume să fie o creanță sesizabilă (poate fi urmărită și executată) trebuie validată conform procedurii legal stabilite și inclusă în tabelul definitiv al creanțelor. Așadar, reieșind din reglementările citate supra nu poate fi cesionată o creanță față de un debitor insolvabil,

care nu este validată conform procedurii legal stabilite și inclusă în tabelul creanțelor, or aceasta nu este sesizabilă.

22. Procedura de validare a creanței deținute de creditor față de un debitor insolvabil parcurge etapele de depunere a cererii de validare de pretinsul creditor, verificarea creanței de către administrator și în caz de necesitate convertirea acesteia într-o creanță pecuniară în valuta națională, includerea creanței în tabelul definitiv al creanței conform rangului prevăzut de legea insolvabilității, confirmarea creanței de instanța de insolvabilitate prin consemnarea acesteia în tabelul definitiv consolidat al creanțelor, ce are efectul unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile.
23. Ca urmare, în urma procedurii de verificare și validare a creanțelor are loc novația obligațiilor, or creanțele se verifică, se transformă în formă pecuniară (de exemplu obligația de a da și a face nu poate fi validată - ea este evaluată în bani și transformată în creanța pecuniară) și conform rangului, stabilit de legea insolvabilității se introduc în tabel, iar după consemnarea în tabelul definitiv al creanțelor de judecător capătă puterea unui act judecătoresc de dispoziție definitiv și irevocabil.
24. A subliniat că creanțele înaintate de Casa Națională de Asigurări Sociale și validate nu au fost contestate. Respectiv, creanța cesionată rezultă din actul judecătoresc definitiv și irevocabil, potrivit căruia s-a constatat cu puterea lucrului judecat, că anume Casa Națională de Asigurări Sociale deține față de Î.C.S. „TREVCONS GRUP” S.R.L. în sumă totală de 61 671,93 lei, constituită de creanțe chirografare de rangul III (contribuții de bază) - 54 209,57 lei, creanțe chirografare de rangul VI (penalități) - 7 462,36 lei, iar reexaminarea acestei situații juridice soluționate anterior în mod definitiv și irevocabil va afecta grav principiul stabilității raportului juridic. În ipoteza în care una din părți declanșează un litigiu civil având ca obiect executarea unui act juridic, iar instanța, constatând din oficiu (sau la solicitarea unei părți pe cale de excepție) că actul juridic ce constituie fundamentul prestației supuse judecății este lovit de nulitate absolută/ ineficient, va respinge cererea de chemare în judecată ca neîntemeiată, fără însă a pronunța și nulitatea actului juridic respectiv în dispozitivul hotărârii, limitându-se la constatarea nulității în partea motivată a actului judecătoresc de dispoziție.
25. Problema subrogării creditorului a fost deja soluționată în mod definitiv și irevocabil de către instanța de insolvabilitate și Curtea de Apel Chișinău prin încheierea nr. 2i-1716/18, din 26 iulie 2022 și încheiere nr.2ri- 405/22 din 17 ianuarie 2023. La examinarea acestei cauze, reieșind din prevederile alin. (l) art.328 și alin.3, art.357 Cod civil, instanțele având obligația din oficiu să examineze existenta temeiurilor de nulitate / ineficiență a contractului de cesiune, care au stat la baza subrogării creditorului, nu au depistat existența acestor temeiuri.
26. În astfel de circumstanțe, instanțele de judecată au examinat, cât legalitatea cesionării creanței și cine era deținător al creanței cesionate, atât și actul juridic de cesiune, nefiind stabilite temeiuri de constatare a nulității / ineficienței acestor acte, iar orice decizie contrară va fi în contradicție cu actele judecătorești definitive și irevocabile sus-indicate și va afecta grav principiul stabilității raportului juridic.
27. La caz, sunt incidente și expunerile Curții Constituționale în decizia de inadmisibilitate adoptată la 9 februarie 2018, privind excepția de neconstituționalitate a art. 123 alin. (2) Cod de procedură civilă și a unor prevederi din Regulamentul cu privire la modul de prestare și achitare a serviciilor locative, comunale și necomunale pentru fondul locativ,

contorizarea apartamentelor și condițiile deconectării acestora de la/reconectării la sistemele de încălzire și alimentare cu apă, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 191 din 19 februarie 2002. Subrogarea în drepturi a creditorului a fost solicitată în baza unui contract tipizat, încheiat cu Casa Națională de Asigurări Sociale. Pe diferite cauze de insolvabilitate există mii de astfel de contracte, care aduc în bugetul statului milioane de lei anual. Pe fundalul crizei economice mondiale provocate de pandemia Covid-19, războiul în țara vecină și creșterea prețurilor la gaze naturale un număr enorm de agenți economici întâmpină probleme financiare care nu le permit să-și desfășoare activitatea în continuu. Aceste întreprinderi (creditorii acestora) au fost nevoite să inițieze procedura de insolvabilitate (faliment) sau lichidare. La moment în Republica Moldova există zeci de mii de întreprinderi insolvabile. Majoritatea absolută a agenților economici, aflați în insolvabilitate sau lichidare, înregistrează datorii față de bugetul național de stat la capitolul -impozite, -plăți obligatorii, sau garanții de stat interne. Legea insolvabilității prevede procedura de satisfacere a creanțelor deținute de creditori față de întreprinderea insolvabilă. Așadar, cum rezultă din prevederile art. 43 Legea insolvabilității creanțele față de bugetul de stat (impozitele și alte plăți obligatorii către bugetul public național) se satisfac doar după achitarea cheltuielilor procesului de insolvabilitate și obligațiilor masei debitoare (datoriilor curente), precum și după executarea în totalitate a creanțelor rezultate din dăunarea sănătății sau din cauzarea morții și creanțele salariale față de angajați. În astfel de circumstanțe creanțele față de bugetul public național se stâng în cadrul procedurilor de insolvabilitate în proporție doar 10 % la 100 %. În aceste 10% rolul principal are următoarea practică răspândită în cadrul proceselor de insolvabilitate, și anume răscumpărarea creanțelor statului față de debitorul insolvabil în baza contractelor de cesiune a creanțelor de către persoanele terțe care au anumite interese în cadrul procesului de insolvabilitate. Cu alte cuvinte persoanele interesate achită statului contravaloarea creanței deținute față de întreprindere insolvabilă, la rândul său statul cesionează creanța deținută către persoana care a răscumpărat creanță, în rezultat - se stinge creanța respectivă față de bugetul public național, - persoana care a procurat creanța devine creditor în cadrul procedurii de insolvabilitate subrogând statul (Serviciul Fiscal de Stat sau CNAS) în drepturile prevăzute de legea insolvabilității. Procedura respectivă permite suplinirea bugetului de stat cu milioane de lei lunar (miliarde anual), sumele care este imposibil de încasat în cadrul procesului de insolvabilitate. Pericolul sporit pentru securitatea financiară a statului reprezintă precedentul care poate fi creat în cazul în care acțiunea va fi admisă, or potrivit argumentelor absolut neîntemeiate a reclamantului organele statului pot cesiona creanțele sale pecuniare doar în baza unei legi speciale (parlamentul urmează să adopte o lege specială care ar permite cesiunea unei creanțe pecuniare deținute de Statul Republica Moldova față de un agent economic rezultată din neachitarea impozitelor/ plăților la fondul social către o altă persoană) ce este nu doar imposibil, dar și contravine bunului simț. Admiterea unei atare acțiuni prezintă pericol nu doar pentru unele eventuale contracte de cesiune care pot fi încheiate între Serviciul Fiscal de Stat sau CNAS cu persoanele terțe, care procură creanțele fată de întreprinderile insolvabile, dar și pentru contractele încheiate anterior, or potrivit abordării administratorului autorizat Balan Vladimir acestea sunt lovite de nulitate absolută și nu produc efectul juridic din momentul încheierii. Din prevederile art. 4, alin. (4) Cod civil rezultă că la interpretarea și aplicarea legislației civile se ține cont de

nevoia de a promova aplicarea uniformă a dispozițiilor legale, buna-credință, precum și certitudinea juridică. Potrivit jurisprudenței CtEDO aplicabile în speță în hotărârea Atanasovski împotriva „Fostei Republici Iugoslave a Macedoniei", pct. 38, Curtea a hotărât că în cazul în care există o jurisprudență constantă („well-established jurisprudence") cu privire la problema în cauză, instanța supremă trebuie să ofere motive substanțiale pentru a-și explica îndepărtarea de la această jurisprudență, fără a încălca drepturile justițiabililor, pentru a pronunța o decizie suficient motivată. Este posibil ca îndepărtarea de la jurisprudență internă care afectează o procedură civilă pendinte să antreneze o încălcare a Convenției (Petko Petkov împotriva Bulgariei, pct. 32- 34). În ceea ce privește diferențele de jurisprudență între instanțe naționale sau în cadrul aceleiași instanțe, acest fapt, nu este, în sine, contrar Convenției [Nejdet Șahin și Perihan Șahin (MC), pct. 51; Parohia Greco-Catolică Lupeni și alții împotriva României (MC), pct. 116]. Cu toate acestea, Curtea a subliniat importanța punerii în aplicare a unor mecanisme capabile să asigure coerența practicii în cadrul instanțelor și uniformizarea jurisprudenței. În fapt, statele contractante au obligația de a-și organiza sistemul judiciar astfel încât să evite adoptarea unor hotărâri divergente [Nejdet Șahin și Perihan Șahin (MC), pct. 55]. Cauza Parohia Greco-Catolică Lupeni și alții împotriva României (MC) privea o divergență de jurisprudență profundă și persistentă la nivelul aceleiași instanțe, instanța supremă, și neutilizarea unui mecanism de uniformizare a jurisprudenței. Curtea a subliniat importanța faptului de a asigura coerența practicilor la nivelul celei mai înalte instanțe din țară, pentru a evita riscul de a aduce atingere principiului securității juridice Acest principiu, care este implicit în toate articolele Convenției, constituie unul din elementele fundamentale ale statului de drept. Persistența unor divergențe în jurisprudență riscă să creeze o stare de incertitudine juridică, de natură să reducă încrederea publicului în sistemul judiciar, chiar dacă încrederea constituie una dintre componentele fundamentale ale statului de drept (pct. 116) În baza aspectelor enunțate, putem ajunge la concluzie că deși precedentul judiciar în Republica Moldova nu este recunoscut ca izvor de drept, în mod indirect acest rol deja i-a fost conferit.

28. A atras atenția asupra faptului că în speță persistă pericol de creare a unui precedent judiciar, care poate și va fi folosit în continuare de alți administratori sau participanți ai procedurii de insolvabilitate la examinarea cauzelor în instanța de insolvabilitate potrivit căruia: Contractele de cesiune a creanțelor încheiate între statul în persoana Serviciului Fiscal de Stat sau Casei Naționale de Asigurări Sociale în calitate de cedent și persoanele terțe în calitate de cesionar sunt lovite de nulitate absolută (adică se consideră, că nu a produs niciun efect juridic din momentul încheierii). Acest precedent judiciar în cazul aplicării în alte cauze de insolvabilitate pe scară largă va duce la imposibilitatea cesionării în cadrul procesului de insolvabilitate a creanțelor statului către persoane terțe cu titlu oneros, situația care va lipsi statul de încasări de sute de milioane de lei lunar și miliarde anual.
29. Potrivit poziției intervenientului accesoriu Serviciului Fiscal de Stat cadrul legal pertinent nu instituie norme prohibitive în privința cesiunii creanțelor bugetare față de debitorii aflați în procedura de insolvabilitate, și respectiv, reprezintă un drept care se realizează în limitele principiilor enunțate. Acțiunile Casei Naționale de Asigurări Sociale îndreptate în scopul stingerii obligațiilor debitorului Î.C.S. „TREVCONS GRUP" S.R.L. față de bugetul asigurărilor sociale de stat sunt întemeiate și legale.

Poziția instanței de fond:

30. Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 15 ianuarie 2024 s-a respins cererea de chemare în judecată înaintată de Î.C.S. ”TREVCONS GRUP” S.R.L. în procedura falimentului împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale și ”NEX INVEST BUSINESS” S.R.L., intervenient accesoriu Serviciul Fiscal de Stat cu privire la declararea nulității contractului de cesiune a creanței nr. 860-07/21 din 1 iulie 2021, iar în cazul constatării lipsei temeiurilor de nulitate, constatarea ineficienței contractului.
31. Pentru a hotărî astfel, instanța de fond a reținut că urmare a validării creanței Casei Naționale de Asigurări Sociale față de debitorul Î.C.S. ”TREVCONS GRUP” S.R.L. s-a confirmat existența obligației de plată a sumei de 61 671,93 lei de către debitorul Î.C.S. ”TREVCONS GRUP” S.R.L. față de creditorul Casa Națională a Asigurărilor Sociale, aceasta fiind o obligație/creanță pecuniară și este absolut cesibilă.
32. În circumstanțele concrete ale speței, instanța de judecată a respins ca neîntemeiate alegațiile părții reclamante că plățile la bugetul asigurărilor sociale sunt personale și legate nemijlocit de persoana plătitorului și de persoana creditorului, aceste argumente fiind improprii în cazul când angajatorul, la caz, debitorul Î.C.S. ”TREVCONS GRUP” S.R.L. este în procedura falimentului și creanța creditorului Casa Națională de Asigurări Sociale este validată.
33. Totodată, a reținut că în baza contractului de cesiune a creanței nr. 860-07/21 din 01 iulie 2021, ”NEX INVEST BUSINESS” S.R.L. și-a exprimat exact voința de a obține toate drepturile și obligațiile cedentului Casa Națională de Asigurări Sociale care decurg din tabelul definitiv consolidat față de debitorul ”TREVCONS GRUP” S.R.L. în proces de insolvabilitate, această voință nu a fost una aparentă, ci una reală, or, pârâta ”NEX INVEST BUSINESS” S.R.L. a depus cereri pe numele lichidatorului Balan Vladimir să fie înscris în tabelul creanțelor validate în locul creditorului Casa Națională de Asigurări Sociale, iar primind refuz în acest sens, pârâta ”NEX INVEST BUSINESS” S.R.L. a contestat acțiunile lichidatorului în instanța de insolvabilitate și a obținut un act judecătoresc prin care lichidatorul a fost obligat să documenteze subrogarea în drepturi a creditorului Casa Națională de Asigurări Sociale cu succesorul său în drepturi ”NEX INVEST BUSINESS” S.R.L., ultimul urmărind un scop concret, cel al unui creditor în cadrul procesului de insolvabilitate.
34. De asemenea, a menționat că, invocând simulația contractului de cesiune a creanței, partea reclamantă nu a demonstrat că acesta nu produce efecte juridice (simulația absolută) și nu a demonstrat existența pe lângă actul juridic public, contractul de cesiune a creanței nr. 860-07/21 din 1 iulie 2021, a unui alt act juridic secret (simulația relativă), ceea ce duce cu evidență la concluzia de a respinge argumentul referitor la constatarea ineficienței față de ”TREVCONS GRUP” S.R.L. a contractului de cesiune a creanței nr. 860-07/21 din 1 iulie 2021.
35. Totodată, aspectul respectării de către ”NEX INVEST BUSINESS” S.R.L. a termenului de 5 zile de la cesiune, pentru solicitarea documentării subrogării, a trecut testul legalității odată cu examinarea contestației acțiunilor lichidatorului Balan Vladimir, prin încheierea judecătoriei Chișinău, sediul Central, dosar nr. 2i-1716/18, din 26 iulie 2022, fiind obligat lichidatorul ”TREVCONS GRUP” S.R.L., Balan Vladimir să documenteze

în termen de 5 zile subrogarea în drepturi a creditorului Casa Națională de Asigurări Sociale validat cu suma totală de 61671,93 lei.

36. La fel, instanța de judecată a atras atenția că în calitate de părți semnatare ale contractului, care și-au exprimat liber consimțământul referitor la cesiunea de creanță, a fost indicat Casa Națională de Asigurări Sociale, în calitate de ”cedent” și ”NEX INVEST BUSINESS” S.R.L., în calitate de ”cesionar”, care au și semnat contractul.

Solicitarea apelantului:

37. Invocând netemeinicia hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 15 ianuarie 2024, reprezentantul Î.C.S. ”TREVCONS GRUP” S.R.L., lichidatorul Balan Vladimir a declarat apel, prin care a solicitat casarea hotărârii menționate, cu adoptarea unei hotărâri prin care cererea de chemare în judecată înaintată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale și ”NEX INVEST BUSINESS” S.R.L., intervenient accesoriu Serviciul Fiscal de Stat, cu privire la declararea nulității contractului de cesiune a creanței nr. 860-07/21 din 1 iulie 2021, iar în cazul constatării lipsei temeiurilor de nulitate, constatarea ineficienței contractului, să fie admisă integral.

Argumentele părților:

38. În motivarea apelului, reprezentantul Î.C.S. ”TREVCONS GRUP” S.R.L., lichidatorul Balan Vladimir a indicat că instanța de fond a interpretat eronat prevederile legale relevante speței.
39. În acest sens a reiterat în detaliu circumstanțele de fapt și de drept invocate în acțiune.
40. Prin referința la cererea de apel, reprezentantul intimatului, ”NEX INVEST BUSINESS” S.R.L. a solicitat respingerea apelului, invocând în detaliu poziția expusă prin referința la cererea de chemare în judecată.
41. În ședința judiciară în instanța de apel reprezentantul apelantului Î.C.S. ”TREVCONS GRUP” S.R.L., lichidatorul Balan Vladimir, legal citat despre locul, data și ora acesteia, nu s-a prezentat, nu a comunicat motivele neprezentării și nu a solicitat examinarea apelului în lipsa sa. Instanța de apel, în temeiul art. 379 alin. (2) Cod de procedură civilă, a dispus examinarea apelului în lipsa apelantului.
42. În ședința judiciară în instanța de apel reprezentantul intimatului ”NEX INVEST BUSINESS” S.R.L., legal citat despre locul, data și ora acesteia, nu s-a prezentat, solicitând prin cerere examinarea apelului în lipsa sa și respingerea acestuia, ca neîntemeiat.
43. În ședința judiciară în instanța de apel reprezentantul intimatului Casei Naționale de Asigurări Sociale și reprezentantul intervenientului accesoriu Serviciului Fiscal de Stat, fiind legal citați despre locul, data și ora acesteia, nu s-au prezentat, nu au comunicat motivele neprezentării și nu au solicitat examinarea apelului în lipsa lor. Instanța de apel, în temeiul art. 379 alin. (2) Cod de procedură civilă, a dispus examinarea apelului în lipsa acestora.

Aprecierea instanței de apel:

44. Analizând legalitatea și temeinicia hotărârii atacate, prin prisma argumentelor invocate de participanții la proces și a materialelor din dosar, Colegiul consideră apelul declarat drept neîntemeiat și care urmează a fi respins, din următoarele motive.

45. În conformitate cu art. 373 Cod de procedură civilă *”instanţa de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referinţelor şi obiecţiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia hotărîrii atacate în ceea ce priveşte constatarea circumstanţelor de fapt şi aplicarea legii în primă instanţă. În limitele apelului, instanţa de apel verifică circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărîrea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar care au importanţă pentru soluţionarea cauzei, apreciază probele din dosar şi cele prezentate suplimentar în instanţă de apel de către participanţii la proces. În cazul în care motivarea apelului nu cuprinde argumente sau dovezi noi, instanţa de apel se pronunţă în fond, numai în temeiul celor invocate în primă instanţă. Instanţa de apel este obligată să se pronunţe asupra tuturor motivelor invocate în apel. Apelantului nu i se poate crea în propria cale de atac o situaţie mai dificilă decît aceea din hotărîrea atacată cu apel, cu excepţia cazurilor cînd consimte şi cînd hotărîrea este atacată şi de alţi participanţi la proces”.*
46. Potrivit art. 385 alin. (1) lit. a) Cod de procedură civilă ”*instanța de apel, după ce judecă apelul, este în drept să respingă apelul și să mențină hotărârea primei instanțe”.*
47. Conform art. 117 alin. (1), (2) Cod de procedură civilă “*probe în cauze civile sunt elementele de fapt, dobândite în modul prevăzut de lege, care servesc la constatarea circumstanțelor ce justifică pretențiile și obiecțiile părților, precum și altor circumstanțe importante pentru justa soluționare a cauzei. În calitate de probe în cauze civile se admit elementele de fapt constatate din explicațiile părților și ale altor persoane interesate în soluționarea cauzei, din depozițiile martorilor, din înscrisuri, probe materiale, înregistrări audio-video, din concluziile experților”.*
48. În conformitate cu art. 118 alin. (1) Cod de procedură civilă *”fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele, pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel”.*
49. În temeiul art. 121 Cod de procedură civilă *“instanța judecătorească reține spre examinare și cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existența sau inexistența de circumstanțe, importante pentru soluționarea justă a cazului”.*
50. Art. 122 alin. (1) Cod de procedură civil stabilește că *”circumstanţele care, conform legii, trebuie confirmate prin anumite mijloace de probaţiune nu pot fi dovedite cu nici un fel de alte mijloace probante”.*
51. În acord cu 123 alin. (2) din Codul de procedură civilă ”*faptele stabilite printr-o hotărîre judecătorească irevocabilă într-o cauză civilă soluţionată anterior în instanţă de drept comun sau în instanţă specializată sînt obligatorii pentru instanţa care judecă cauza şi nu se cer a fi dovedite din nou şi nici nu pot fi contestate la judecarea unei alte cauze civile la care participă aceleaşi persoane*.”
52. Conform art. 130 alin. (1)-(4) Cod de procedură civilă *“instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege. Nici un fel de probe nu au pentru instanța judecătorească o forță probantă prestabilită fără aprecierea lor. Fiecare probă se apreciază de instanță privitor la pertinența, admisibilitatea, veridicitatea ei, iar toate probele în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă și suficiența pentru soluționarea cauzei. Ca rezultat al aprecierii probelor, instanța judecătorească este obligată să*

reflecte în hotărâre motivele concluziilor sale privind admiterea unor probe și respingerea altor probe, precum și argumentarea preferinței unor probe față de altele”.

53. Astfel, prevederile legale enunţate în mod expres obligă instanţa de apel să verifice circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite şi este obligată să verifice legalitatea hotărârii în întregul ei şi să se pronunţe asupra tuturor motivelor invocate în apel.
54. Colegiul civil reţine că, instanţa de apel, potrivit regulilor unui proces echitabil, reţinându-se rolul determinant al concluziilor sale, are obligaţia să examineze efectiv problemele esenţiale care îi sunt supuse aprecierii şi să nu se limiteze la însuşirea motivelor instanţei inferioare. (Hirro Balani c. Spaniei, nr. 18064/91 din 09.12.1994 §27; Georgiadis c. Greciei nr.21522/93 din 29.05.1997 §43).
55. Potrivit recomandărilor avizului nr.11 din 2008 al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni (CCJE) în atenţia Comitetului de Miniştri al Consiliului Europei privind calitatea hotărârilor judecătoreşti, o motivaţie şi o analiză clară sunt cerinţele fundamentale ale hotărârilor judecătoreşti şi un aspect important al dreptului la un proces echitabil.
56. Totodată, Colegiul judiciar consideră necesar să menționeze că nu va formula un răspuns detaliat pentru fiecare argument al apelantului, ci va analiza doar motivele decisive pentru soluționarea prezentei cauze (a se vedea Gard Ruiz vs Spania (Marea Cameră), 21 ianuarie 1999, parag.26, Moreira Fereira vs Portugalia (nr.2) (Marea Cameră), 11 iulie 2017, parag.84,98).
57. Probatoriul administrat în speță atestă că prin Hotărârea Judecătoriei Chișinău, dosar 2i-1716/18, din 21 decembrie 2018, s-a intentat procesul de insolvabilitate față de debitorul ”TREVCONS GRUP” S.R.L. și s-a desemnat în calitate de administrator al insolvabilității administratorul autorizat, Balan Vladimir.
58. Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Central, dosar nr. 2i-1716/18, din 7 mai 2019 s-a dispus trecerea în procedura de faliment în vederea lichidării patrimoniului ”TREVCONS GRUP” S.R.L. și distribuirii produsului rezultat și s-a desemnat în funcția de lichidator Balan Vladimir.
59. Potrivit tabelului definitiv al creanțelor creditorilor împotriva patrimoniului debitorului ”TREVCONS GRUP” S.R.L., actualizat la situația din 10 decembrie 2020, a fost validată creanța chirografară de rangul III (obligații de plată la bugetul public național), în mărime de 54209,57 lei și creanța chirografară de rangul VI (rang inferior) în mărime de 7462,36 lei, pentru pârâta Casa Națională de Asigurări Sociale.
60. La 1 iulie 2021, Casa Națională de Asigurări Sociale, în calitate de ”cedent” a încheiat cu ”NEX INVEST BUSINESS” S.R.L., în calitate de ”cesionar”, contractul de cesiune a creanței nr. 860-07/21, în baza căruia cedentul a cesionat, iar cesionarul a preluat cu titlu oneros drepturile de creanță în sumă de 61 671,93 lei, mărimea totală a creanței, validată pe dosarul de insolvabilitate al debitorului ”TREVCONS GRUP” S.R.L.
61. Prin ordinul nr. 954 din 30 iunie 2021 ”NEX INVEST BUSINESS” S.R.L. a achitat către Trezorăria de stat, cu destinația plății, contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii virate de angajatori, creanța validată de rangul III, suma de 54209,57 lei și prin ordinul de plată nr. 956 din 30 iunie 2021, ”NEX INVEST BUSINESS” S.R.L. a achitat către Trezorăria de stat, cu destinația plății, majorarea de întârziere (penalitate) calculată pentru neachitarea în termen a contribuțiilor de asigurări sociale de stat

obligatorii, creanța de rangul VI validată pe dosarul TREVCONS-GRUP, suma de 7462,36 lei.

62. ”NEX INVEST BUSINESS” S.R.L. a înaintat pe numele administratorului autorizat Balan Vladimir cereri, prin care a solicitat înscrierea creditorului cesionar ”NEX INVEST BUSINESS” S.R.L., nu mai târziu de 5 zile de la recepționarea solicitării, în locul creditorului cedent Casa Națională de Asigurări Sociale, în tabelul definitiv al creanțelor ”TREVCONS GRUP” S.R.L., cu introducerea ”NEX INVEST BUSINESS” S.R.L. în locul Casei Naționale de Asigurări Sociale.
63. Prin decizia nr. 4-10/2021 din 4 octombrie 2021, lichidatorul ”TREVCONS GRUP” S.R.L., Balan Vladimir, a respins cererile depuse de ”NEX INVEST BUSINESS” S.R.L. privind efectuarea modificărilor în tabelul definitiv de creanțe a debitorului ”TREVCONS GRUP” S.R.L., ca fiind neîntemeiate, unul din motivele de respingere a cererii fiind invocat faptul că ”NEX INVEST BUSINESS” S.R.L. nu s-a încadrat în termenul legal de 5 zile, pentru solicitarea documentării subrogării.
64. Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Central, dosar nr. 2i-1716/18, din 26 iulie 2022 s-a admis parțial contestația depusă de administratorul ”NEX INVEST BUSINESS” S.R.L. împotriva acțiunilor lichidatorului ”TREVCONS GRUP” S.R.L., administratorul autorizat Balan Vladimir, s-a obligat lichidatorul ”TREVCONS GRUP” S.R.L., administratorul autorizat Balan Vladimir să documenteze în termen de 5 zile subrogarea în drepturi a creditorului Casa Națională de Asigurări Sociale validat cu suma de totală de 61671, 93 lei în cadrul dosarului de insolvabilitate intentat față de ”TREVCONS GRUP” S.R.L., cu succesorul său în drepturi ”NEX INVEST BUSINESS” S.R.L.
65. Invocând că prin contractul de cesiune a creanței nr. 860-07/21 din 1 iulie 2021 au fost cesionate creanțe incesibile, acesta este nul, iar pe motiv că Casa Națională de Asigurări Sociale nu este persoana împuternicită de a cesiona creanțele bugetului asigurărilor sociale, că contractul este simulat, că nu este semnat de debitorul ”TREVCONS GRUP” S.R.L. și că ”NEX INVEST BUSINESS” S.R.L. nu s-a încadrat în termenul de 5 zile pentru solicitarea documentării subrogării, contractul menționat este ineficient.
66. Fiind investită cu examinarea cauzei, prima instanță a respins acțiunea reprezentantului Î.C.S. ”TREVCONS GRUP” S.R.L., lichidatorului Balan Vladimir.
67. Analizând hotărârea primei instanțe prin prisma criticilor formulate în apel, precum și a probatoriului administrat în cauză, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Centru constată că instanța de fond a determinat în mod just raportul juridic dedus judecății, a stabilit și elucidat pe deplin circumstanțele relevante soluționării cauzei și a dat probelor o apreciere completă, obiectivă și sub toate aspectele.
68. În contextul pretențiilor deduse judecării, instanţa de apel reţine că în temeiul art. 143 alin.(8) Legii insolvabilității *”consemnarea judecătorului în tabelul definitiv consolidat al creanţelor are efectul unei hotărîri judecătoreşti definitive şi irevocabile pentru toate creanţele validate, conform valorii şi rangului lor, precum şi pentru debitor, administrator/lichidator şi pentru toţi creditorii chirografari şi creditorii garantaţi”*.
69. Potrivit art. 327 alin. (1) Cod civil ”*Actul juridic este nul dacă nulitatea sancționează încălcarea unei dispoziții legale prin care se ocrotește un interes general (nulitate absolută).*”

70. Articolul 328 alin. (1), (2) din Codul civil reglementează că ”*Nulitatea absolută a actului juridic poate fi invocată, atît pe cale de acțiune, cît și pe cale de excepție, de orice persoană care are un interes născut și actual. Instanța de judecată este obligată să o constate din oficiu după ce a ascultat opiniile participanților la proces. Nulitatea absolută nu poate fi înlăturată prin confirmarea de către părțile actului lovit de nulitate sau succesorii acestora*.”
71. În conținutul art. 334 din același cod este prevăzut că ”*actul juridic sau clauza care contravin vădit ordinii publice sau bunelor moravuri sînt nule. Actul juridic sau clauza care contravin unei dispoziții legale imperative sînt nule sau anulabile dacă această sancțiune este prevăzută expres de dispoziția legală încălcată (nulitatea expresă). Actul juridic sau clauza care contravin unei dispoziții legale imperative ce nu prevede expres sancțiunea nulității sînt nule sau anulabile dacă această sancțiune trebuie aplicată pentru ca scopul dispoziției legale încălcate să fie atins (nulitatea virtuală). Dispozițiile prezentului articol se aplică în măsura în care dispoziția legală încălcată nu stabilește o altă consecință a încălcării sale decît nulitatea actului juridic sau a clauzei. Încălcarea dispoziției imperative a actului normativ subordonat legii poate fi invocată ca temei de nulitate a actului juridic doar în măsura în care dispoziția respectivă întrunește cerințele art. 1 alin. (2) și ale art. 4*.”
72. Potrivit art. 357 Cod civil ”*Dacă, conform legii, actul juridic, fără a fi nul sau anulabil, nu produce, total sau parțial, efectele sale juridice, el este, în această parte, ineficient. Actul juridic devine eficient de îndată ce este înlăturat temeiul de ineficiență. Ineficiența actului juridic poate fi invocată, atît pe cale de acțiune, cît și pe cale de excepție, de orice persoană care are un interes născut și actual. Instanța de judecată este obligată să o invoce din oficiu după ce a ascultat participanții la proces. Atît acțiunea în constatarea ineficienței actului juridic, cît și excepția prin care se invocă ineficiența sînt imprescriptibile dacă legea nu prevede altfel. Cu toate acestea, se prescriu extinctiv în termen de 10 ani acțiunile privind aplicarea efectelor ineficienței actului juridic, indiferent dacă sînt introduse împreună cu acțiunea în constatare a ineficienței sau după admiterea acestei acțiuni*.”
73. În textul art. 358 este consacrat că ”*Nimeni nu poate transmite sau constitui mai multe drepturi decît are el însuși. Dacă, nici la data încheierii actului juridic de dispoziție și nici la data cînd trebuie să se transmită sau să se constituie dreptul de care se dispune prin act, transmițătorul nu este titularul acelui drept și nici nu are împuterniciri de a dispune, actul juridic este valabil, dar nu produce efectul juridic de transmitere sau, după caz, de constituire a dreptului în folosul dobînditorului decît în condițiile alin. (3) și (4). Transmițătorul este obligat să înlăture ineficiența și să asigure efectul juridic al transmiterii sau, după caz, al constituirii dreptului respectiv de către titularul său în folosul dobînditorului (obligație de a da). Obligația de a da a transmițătorului se consideră executată prin dobîndirea de către acesta a dreptului***,*** *prin ratificarea actului juridic de către titular, precum și prin orice alt mijloc, direct ori indirect, care transmite ori, după caz, constituie dreptul în folosul dobînditorului. Dacă din lege sau din voința părților nu rezultă contrariul, dreptul de care s-a dispus se transmite sau se constituie de plin drept în folosul dobînditorului din momentul dobîndirii dreptului de către transmițător sau, după caz, al ratificării actului juridic de dispoziție de către titular. Dispozițiile prezentului articol se aplică în mod corespunzător și în cazul încheierii unui*

act juridic de dispoziție a bunului comun de către un coproprietar fără consimțământul celorlalți coproprietari, precum și în alte cazuri cînd transmițătorul nu este unicul titular al dreptului de care se dispune prin act"

74. Conform art. 823 alin. (1), (2) (3) din Codul civil "*O creanţă transmisibilă şi sesizabilă poate fi cesionată de titular (cedent) unui terţ (cesionar) în baza unui contract. Din momentul încheierii unui astfel de contract, cedentul este substituit de cesionar în drepturile ce decurg din creanţă, dacă din contractul de cesiune nu rezultă un moment ulterior. Cesiunea creanţei nu poate aduce atingere drepturilor debitorului şi nici nu poate face obligaţia acestuia mai oneroasă. Cedentul este obligat să remită cesionarului actele aferente creanţei şi să-i pună la dispoziţie informaţia necesară realizării ei*."
75. Din conținutul art. 823 alin. (4) și alin. (5) din Codul civil rezultă că "*Sînt incesibile, sub sancțiunea nulității absolute, creanțele privitoare la încasarea pensiei alimentare și la repararea prejudiciului cauzat vieții și sănătății persoanei, precum şi la alte drepturi legate de persoana creditorului. Creanța este incesibilă, sub sancțiunea nulității absolute, dacă, în virtutea naturii prestației sau relației între debitor și creditor, debitorul nu poate fi ținut în mod rezonabil să o satisfacă decît în folosul acestui creditor. Această regulă nu se aplică dacă debitorul și-a dat consimțământul la cesiune*."
76. Potrivit art. 826 alin. (1) Cod civil "*Titularul unei creanțe o poate transmite unui terț fără consimțământul debitorului dacă legea nu prevede altfel*."
77. Totodată potrivit art. 1089 Cod civil "*Simulația unui contract poate fi absolută sau relativă. Simulația este absolută atunci cînd părțile încheie contractul fără intenția de a produce efecte juridice. Simulația este relativă atunci cînd părțile încheie contractul cu intenția ca el aparent să producă efecte juridice diferite de efectele dorite cu adevărat de către părți (contract secret)*."
78. Din conținutul art. 1090 Cod civil reiese că "*Contractul simulat nu produce efecte între părți. Contractul secret produce efecte numai între părți și, dacă din natura contractului ori din stipulația părților nu rezultă contrariul, între succesorii lor universali sau cu titlu universal. Cu toate acestea, contractul secret nu produce efecte nici între părți dacă nu îndeplinește condițiile cerute de lege pentru încheierea sa valabilă*."
79. Din articolul 1091 Cod civil, rezultă că "*Contractul secret nu poate fi invocat de părți, de către succesorii lor universali, cu titlu universal sau cu titlu particular și nici de către creditorii înstrăinătorului aparent împotriva terților care, întemeindu-se cu bună-credință pe contractul aparent, au dobîndit drepturi de la dobînditorul aparent. Terții pot invoca împotriva părților existența contractului secret dacă acesta le vatămă drepturile*."
80. Sub auspiciile normei de la art. 1093 reiese că, "*Dovada simulației poate fi făcută de terți sau de creditori cu orice mijloc de probă. Partea care a săvîrșit simulația o poate dovedi prin proba cu martori doar cînd pretinde că simulația are caracter ilicit*."
81. Așadar, Colegiul civil observă că lichidatorul "TREVCONS GRUP" S.R.L., administratorul autorizat Balan Vladimir a invocat simultan nulitatea și, în subsidiar, ineficiența contractului de cesiune a creanței nr. 860-07/21 din 1 iulie 2021 și, deși a delimitat distinct motivele de nulitate și cele de ineficiență, poziția sa apare ca lipsită de rigoare juridică, or, actul juridic nu poate fi concomitent lipsit de valabilitate și, în același timp, valabil dar ineficient, aceste instituții având naturi și consecințe juridice diferite.

82. Chiar și astfel, examinând în mod separat argumentele invocate, Colegiul, recunoaște ca fiind corectă motivarea efectuată de către instanța de fond cu privire la faptul că nici motivele de nulitate și nici cele de ineficiență nu se justifică în drept, iar pentru a nu admite repetări inutile, instanța de apel le va însuși.
83. Suplimentar, Colegiul civil reține că, într-adevăr, Serviciul Fiscal de Stat este organul competent să urmărească și să colecteze contribuțiile sociale obligatorii. Această competență are însă caracter procedural-administrativ**,** referindu-se la modalitatea de încasare a veniturilor bugetare, și nu la titularitatea creanței**.** Titularul creanței rămâne Casa Națională de Asigurări Sociale, întrucât veniturile colectate sunt destinate bugetului asigurărilor sociale, gestionat de aceasta.
84. De asemenea, odată ce creanța Casei Naționale de Asigurări Sociale a fost validată prin tabelul definitiv de creanțe, în baza art. 143 alin. (8) din Legea insolvabilității, aceasta nu mai are natura juridică a unei simple pretenții sau a unei datorii bugetare supuse colectării administrative, ci a dobândit natura unui drept patrimonial cert, lichid și exigibil**,** consacrat cu autoritatea de lucru judecat.
85. Această validare confirmă în mod irevocabil faptul că Casa Națională de Asigurări Sociale este creditor al debitorului insolvabil ”TREVCONS GRUP” S.R.L. pentru suma determinată și cu rangul stabilit, iar creanță validată devine susceptibilă de circulație civilă, putând fi transmisă prin cesiune.
86. A susține contrariul însemnă negarea efectului art. 143 alin. (8) Legii insolvabilității și golirea de conținut a instituției validării creanțelor. În lipsa unei interdicții exprese de cesiune pentru astfel de creanțe, Casa Națională de Asigurări Sociale ar fi lipsită de capacitatea de a dispune de un drept patrimonial recunoscut printr-o hotărâre judecătorească definitivă.
87. Astfel, Colegiul civil atestă că poziția apelantului cu privire la titularul creanței se bazează pe o confuzie între competențele administrative de colectare și calitatea de creditor în cadrul procedurii de insolvabilitate.
88. Cu privire la poziția reclamantului/apelant că cesiunea contractului nr. 860-07/21 este nulă absolut pentru că obiectul său – creanța Casei Naționale de Asigurări Sociale – ar fi incesibilă prin natura sa și pentru că norma legală ar impune ca asemenea creanțe să fie transmise doar prin lege, nu prin contract, Colegiul civil menționează că excepțiile de la regula generală potrivit căreia orice creanță transmisibilă și sesizabilă poate fi cesionată, sunt strict și limitativ enumerate. Creanțele privind contribuțiile sociale nu intră în această categorie, iar simplul fapt că aceste contribuții sunt stabilite prin lege nu le conferă caracter incesibil. Din contră, odată validate prin tabelul definitiv, creanțele Casei Naționale de Asigurări Sociale s-au transformă în drepturi patrimoniale certe care urmează regimul general al cesiunii.
89. Totodată, creanța Casei Naționale de Asigurări Sociale s-a născut prin obligația prevăzută de lege și în atare situație, singura condiție este ca cesiunea să fie încheiată în scris, pentru a proba transmiterea dreptului – condiție respectată în contractul nr. 860-07/21.
90. Colegiul civil atestă interpretarea greșită de către apelant a art. 824 Cod civil și a legislației speciale, or, faptul că o creanță se naște din lege nu înseamnă că transmiterea sa se poate face doar printr-o altă lege. Codul civil, ca lege generală, reglementează expres posibilitatea cesiunii, iar interdicțiile trebuie să fie prevăzute în mod clar și

expres, însă nici Legea privind sistemul public de asigurări sociale, nici Legea insolvabilității nu conțin o asemenea interdicție.

91. În continuare, Colegiul civil observă că prin invocarea ”*neîncadrării în termenul de 5 zile”* și, ca consecință a ”*ineficienței”* apelantul admite o confuzie între cesiune și subrogație. Cesiunea nu este condiționată de vreun „document al subrogării”. Mai mult, lipsa încadrării în termen nu are sancțiunea ineficienței actului, în absența unui text legal expres.
92. În același timp, cesiunea de creanță este, prin natura sa, un contract bilateral (cedent–cesionar). Consimțământul debitorului cedat nu este cerut de lege, iar invocarea unor clauze potrivit cărora contractul *„intră în vigoare la semnarea de către toate părțile”* nu schimbă regimul legal dacă „*părțile*” în contract sunt definite ca cedent și cesionar.
93. Astfel, mențiunea apelantului despre debitor rămâne speculativă, or, chiar dacă părțile ar fi dorit un instrument tripartit, lipsa semnăturii debitorului, cel mult, ar amâna efectul convențional dorit dacă s-ar institui vreo condiție suspensivă, situație ce nu se atestă la caz.
94. Colegiul civil consideră irelevant pentru ineficiența actului juridic invocarea reclamantului/apelantului a lipsei de scop economic a cesiunii, or, valabilitatea cesiunii nu depinde de oportunitatea economică sau raționalitatea riscului. În speță, cauza contractului este licită**,** iar riscul de nerecuperare este asumat de cesionarul ”NEX INVEST BUSINESS” S.R.L.
95. De altfel, nici invocarea unui pretins scop de protecție a finanțelor publice nu poate fi reținută. Protecția finanțelor publice este asigurată prin mecanismele prevăzute de Legea insolvabilității (validarea creanțelor, rangul lor, distribuirea masei pasive), iar nu prin interzicerea, fără temei legal, a cesiunilor. Cesiunea nu modifică obligația debitorului și nici rangul creanței în masa pasivă, ci doar schimbă identitatea creditorului.
96. In această ordine de idei, Colegiul civil concluzionează că prima instanță corect a constatat că în situația din speță nu se întrunește nici un temei de nulitate absolută și nici un temei de ineficiență a contractului de cesiune a creanței nr. 860-07/21 din 1 iulie 2021.
97. De altfel, apelantul nici nu a motivat apelul prin indicarea criticilor actului judecătoresc, limitându-se la a reitera circumstanțele de fapt și de drept din acțiune.
98. Colegiul civil notează că simpla reiterare a circumstanțelor expuse în fața instanței de fond nu poate fundamenta casarea hotărârii, întrucât instanța de apel nu este chemată să reexamineze cauza *ab initio,* ci să verifice legalitatea și temeinicia hotărârii atacate prin prisma criticilor invocate în apel.
99. Prin urmare, atitudinea procesuală a apelantului denotă mai curând o nemulțumire subiectivă față de soluția primei instanțe, iar nu identificarea unor vicii juridice care ar atrage admiterea apelului. O asemenea conduită nu poate fundamenta schimbarea soluției pronunțate în primă instanță.
100. Acest fapt denotă caracterul declarativ al apelului, fiind lipsit de esență, care evidențiază simplul fapt al dezacordului apelantului cu soluția dată de instanța de judecată.
101. Față de cele ce preced și, având în vedere faptul că hotărârea primei instanțe este întemeiată și legală, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de

Apel Centru ajunge la concluzia de a respinge apelul şi de a menține hotărârea primei instanțe.

102. În conformitate cu art. 385 lit. a), art. 389-390, art. 394 din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Centru,-

d e c i d e :

Se respinge cererea de apel declarată de reprezentantul Î.C.S. ”TREVCONS GRUP” S.R.L., lichidatorul Balan Vladimir.

Se menține hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 15 ianuarie 2024, emisă în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Î.C.S. ”TREVCONS GRUP” S.R.L. în procedura falimentului împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale și ”NEX INVEST BUSINESS” S.R.L., intervenient accesoriu Serviciul Fiscal de Stat, cu privire la declararea nulității contractului de cesiune a creanței nr. 860-07/21 din 1 iulie 2021, iar în cazul constatării lipsei temeiurilor de nulitate, constatarea ineficienței contractului.

Decizia este definitivă, însă poate fi atacată cu recurs la Curtea Supremă de Justiție în termen de două luni din data comunicării deciziei integrale.

Președintele completului Ruxanda Pulbere

Judecători Ala Malîi

Roman Pascari